

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/3/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2510211803
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2510211803.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Zlatice Javorovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci navrhovateľky: PaedDr. O. M., nar. XX. B. XXXX, bytom G. - K., P. E. XXXX/XX, zast. advokátkou: Mgr. Eva Braxatorisová, Bratislava, Trenčianska 17, proti odporcovi: Ing. J. M., nar. XX. W. XXXX, trvale bytom ako navrhovateľka, t. č. G., Z. E. XX, zast. advokátkou: JUDr. Mária Jezerská, Trnava, Hlavná 42, o výživné pre čas po rozvode manželstva navrhovateľky a odporcu na t. č. už plnoletú: I. M., nar. XX. L. XXXX, zast. advokátkou navrhovateľky a maloletému: J. M., nar. X. B. XXXX, zast. opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, oboch bytom u navrhovateľky, o odvolaniach navrhovateľky, odporcu i t. č. už plnoletej I. proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 21. októbra 2014 č. k. 8C/200/2010 -488 (správne „-489“) takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti bežného výživného na maloletého J. v celom rozsahu a v časti bežného výživného na I. za obdobie do 31. augusta 2014 potvrdzuje; v časti bežného výživného na I. od 1. septembra 2014 naďalej ho mení tak, že odporca je povinný I. platiť výživné 300 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k jej rukám a vo zvyšku návrh I. zamietá.

V časti zročného výživného napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa mení tak, že zročné výživné za obdobie od 7. januára 2014 do 31. mája 2015 na maloletého J. v sume 1.248,65 eur a na I. v sume 3.208,97 eur povoľuje odporcovi zaplatiť v splátkach po 52 eur mesačne na maloletého J. a 180 eur na I., u oboch spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie so splnením čí len jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť platiť výživné I. na plnoletú I. (ďalej len „I.“) od 7. januára 2014 do 31. augusta 2014 v sume 150 eur mesačne a od 1. septembra 2014 v sume 200 eur mesačne, „splatnej“ (?) k rukám I. vždy do 15. dňa v mesiaci vopred a II. na maloletého J. (ďalej len „J.“) od 7. januára 2014 v sume 100 eur mesačne, splatnej k rukám navrhovateľky, i tu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Nedoplatky na už zročnom výživnom za obdobie od 7. januára do 31. októbra 2014 na I. v sume 922,58 eur a na J. v sume 548,39 eur povolil odporcovi splácať (správne „zaplatiť“) v mesačných splátkach po 26, resp. 16 eur mesačne spolu s bežným výživným (inak bez ustanovenia času nástupu takejto povinnosti) pod „následok“ (keď už, tak „následkom“) straty výhody splátok. Rozhodol tak výlučne o výživnom na obe deti navrhovateľky a odporcu pre čas po rozvode manželstva a to potom, čo v poradí prvým rozsudkom v tejto veci (rozsudkom Okresného súdu Piešťany z 16. augusta 2012 č. k. 8C/200/2010-198) bolo rozvedené manželstvo navrhovateľky a odporcu uzavreté 19. augusta 1989 v Hlohovci a bližšie označené vo výroku spomínaného prvého rozsudku; schválená bola rodičovská dohoda o zverení oboch v tom čase maloletých detí do osobnej starostlivosti navrhovateľky, o ich zastupovaní a správe ich majetku oboma rodičmi a o styku odporcu s deťmi; odporcovi bola uložená povinnosť platiť I. výživné v sume 100 eur mesačne a J. v sume 80 eur mesačne, v prípade oboch

detí vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a napokon došlo k vysloveniu, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania; pričom takýto prvý rozsudok súdu prvého stupňa bol (rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 13. novembra 2013 č. k. 10Co/185/2012-337) v časti rozvodu manželstva, trov konania a schválenia rodičovskej dohody o osobnej starostlivosti o maloletých, o ich zastupovaní a správe ich majetku potvrdený, v časti styku odporcu s maloletými zmenený a v časti výživného zrušený s vrátením vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Nad rámec usmernení plynúcich zo skoršieho čiastočne zrušujúceho rozsudku odvolacieho súdu tentoraz súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 24 ods. 1, § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zák. o rodine (zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení), vecne potom vychádzal zo zániku vyživovacej povinnosti navrhovateľky i odporcu k ich najstaršiemu (t. č. už taktiež plnoletému) synovi P. najneskôr v septembri 2013 a z odôvodnených (odôvodnením rozsudku vypočítaných) potrieb I. pred nástupom na vysokoškolské štúdium (v septembri 2014) vyčísliteľných sumou cca 280 eur mesačne a potom cca 380 eur mesačne, u J. potom sumou cca 190 eur mesačne. Oproti týmto potrebám možnosti a schopnosti navrhovateľky reprezentoval príjem zo zamestnania vo verejnej správe (s inak nevysvetleným medziročným poklesom čistého príjmu v rokoch 2013 a 2014 z 1.174 eur na 990 eur) a u odporcu podstatne nižší čistý príjem v sumách 417, resp. 410 eur mesačne, vyplácaný si ním samotným v jednej z ním založených a ovládaných obchodných spoločností (v rokoch 2009 a 2010 hospodáriaciach so ziskom a od roku 2011 so stratou). Predovšetkým odčerpanie odporcom z bankového účtu na jeho meno v období krátko po začatí konania o rozvod sumy 181.000 eur (len 5 výbermi v sumách 38.000, 20.000, 23.000, 66.400 a 33.600 eur), spôsob naloženia s nezanedbateľnou časťou takých prostriedkov v sume 143.000 eur (použitie rozhodujúcej časti súm predstavujúcich 2. a 3. výber zhora na skôr neobvyklé vklady do obchodných spoločností odporcu a celých ďalších dvoch vybratých súm na kúpu priemyselnej budovy s pozemkami) i prenajímanie nehnuteľností nadobudnutých navzdory zápisu v katastri svedčiacom výlučne odporcovi do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej tiež len „BSM“) obchodným spoločnostiam odporcu za symbolické 1 euro mesačne (hoci by tu len za budovu pri cene 1 euro za m² šlo žiadať minimálne 522 eur mesačne) však bolo treba považovať za vzdanie sa týmto rodičom detí majetkového prospechu, resp. za branie ním na seba neprimeraného majetkového rizika a to bez ohľadu na skorší ešte vyšší stav prostriedkov na jeho účte v banke (282.176 eur v roku 2005), z ktorých bola financovaná stavba veľkého rodinného domu účastníkov. Hodnovernou nebola ani verzia odporcu o poskytnutí mu spoločnosťou Gimet s.r.o. na časť kúpnej ceny bezúročnej výpomoci (pôžičky) v sume 50.000 eur, zahrnutej i do daňového priznania (keďže tu k úhrade kúpnej ceny došlo už za pomoci výberov z účtu v decembri 2010 a januári 2011, potvrdzovať pôžičku až v apríli 2011 nebol dôvod a ak by aj jej poskytnutie zodpovedalo realite, šlo by o prostriedky použiteľné odporcom inak než na zaplatenie už zaplatenej kúpnej ceny, pričom tu nešlo nepovšimnúť si i to, že strata spoločnosti Gimet s.r.o. je tu od roku 2011 práve v dôsledku vedenia pohľadávky voči odporcovi, po celý čas jej existencie ale výšku takejto pohľadávky nepresiahla). Ak by odporca polovicu z prostriedkov v sume 143.000 eur (keďže išlo o súčasť BSM), čiže 71.000 (správne „71.500“) eur využíval po dobu 10 rokov, mesačne by z nej bola využiteľnou suma 592 eur. Súčet takejto sumy, sumy priemerného mesačného príjmu odporcu vyplácaného mu spoločnosťou Gimet s.r.o. (417 eur) a polovice zo sumy tzv. trhového nájomného, utržiteľnej pri prenajímaní priemyselnej budovy (261 eur) by odporcovi zaručoval okolo 1.270 eur mesačne a z tých by na výživné bolo použiteľným 316 eur (25%). Pomer takto zistených príjmov odporcu a navrhovateľky (ako oboch výživou povinných rodičov detí) 1,27 : 1 (1.270 : 1.000 eur) odôvodňoval podieľanie sa na odôvodnených potrebách detí vo vyššej miere odporcom (i pre stav pretrvávajúcej osobnej starostlivosti navrhovateľky o J. a spolžitie oboch detí v spoločnej domácnosti s ňou) a za primeraný podiel odporcu tu súd prvého stupňa považoval 150 z 280, resp. 200 z 380 eur u I. a 100 z 190 eur u J. (s tým, že zvyšnú časť odôvodnených potrieb detí bude potrebné vykryť prídavkami na deti a z príjmu navrhovateľky). Požiadavky na vyššie výživné ani na určenie časti výživného na tvorbu úspor neboli dôvodnými, nakoľko aktuálne pomery odporcu (a inak celkovo možnosti a schopnosti rodičov v období posledných troch rokov) toto neodôvodňovali a prakticky všetok hodnotný majetok rozvedených manželov bol v ich BSM (s potrebou jeho vyporiadania a možnosťou uvažovania o zmenených pomeroch, ako aj o vyššom výživnom až potom, čo toto nastane). Rozhodnutie o zročnom výživnom potom odôvodnené bolo iba vecne a to výpočtom a porovnaním súm majúcich sa zaplatiť na to-ktoré z detí a súm odporcom pred rozhodnutím napadnutým rozsudkom aj zaplatených.

Proti takémuto rozsudku podali včas odvolania navrhovateľka, odporca i I..

Navrhovateľka i I. navrhli rozsudok zmeniť úplným vyhovením návrhu navrhovateľky, osvojenému si po dovŕšení plnoletosti i I., teda určením bežného výživného na I. sumou 500 a na J. sumou 350 eur mesačne a tiež ďalšími sumami 100 eur mesačne I. a 66 eur mesačne J. na tvorbu úspor), ako aj zložením výživného prislúchajúceho obojom deťom po dobu prinajmenšom 2 rokov na osobitný účet a napokon i uložením povinnosti na zaplatenie už zročného výživného jednorazovo. Súdu prvého stupňa vytkli nedostatočné odôvodnenie ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, vyvodenie z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkových zistení a tiež nesprávne právne posúdenie veci (odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a/ a f/ O. s. p.), majú o. i. za to, že neobstojí argumentácia založená na minimálnych sumách, nevyhnutných na uspokojovanie potrieb oboch detí, ak tieto boli a sú uspokojované vo vyššom rozsahu (zodpovedajúcim stavu predtým, než odporca deti prestal podporovať). Nezodpovedá právu detí podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, ak nebolo prihliadnuté na okolnosť bývania odporcom samotným v 8-izbovej vile a všetkých ostatných troch účastníkov konania v byte, ako ani na nulovú ochotu odporcu speňažiť čo i len sčasti majetok (v prípade opaku súci na platenie výživného v podstatne väčšom rozsahu). Oporu v zákone podľa nich nemajú ani úvahy súdu prvého stupňa o rozpočítaní sumy reprezentujúcej neakceptovateľné majetkové riziká odporcu na 10 rokov a o vzatí za základ pre určenie výživného len polovice sumy, s ktorou odporca nakladal na úkor navrhovateľky a detí, keď tu najmä pravidlo neprihliadania na diskutované riziká prikazuje vychádzať z toho, akoby výživou povinný príslušný majetok mal (a nie mu poskytovať ďalšie výhody) a u I. nebolo zohľadnené, že očakávateľný zánik vyživovacej povinnosti k nej by tu mal byť už o 5 (nie až o 10) rokov. I príjem odporcu vyplácaný mu jednou z jeho obchodných spoločností je prinízky a neadekvátny vzdelaniu i zastávanej funkcii, zamestnanie sa v oblasti jeho podnikania by mu prinieslo príjem cca 1.200 eur mesačne, súd prvého stupňa záverom o možnostiach a schopnostiach odporcu len o 20 eur vyššími (v porovnaní s prvým rozsudkom v tejto veci) nerešpektoval ani usmernenia odvolacieho súdu, obdobne nesprávne posúdil otázku vlastníctva priemyselnej budovy s pozemkami (ktoré najmä podľa navrhovateľky do BSM nepatria - na rozdiel od toho, čo na ne bolo z prostriedkov v BSM vynaložené) a pri posudzovaní možností a schopností odporcu nezohľadnil ani sumy 3.500, 5.300, 6.548, 50.000 a 26.400 eur (pochádzajúce z výberov z účtu, z poisťiek detí, stavebného sporenia a pôžičky od spoločnosti Gimet s.r.o., resp. v ostatnom uvádzanom prípade reprezentujúcej vklad do už nerentabilnej obchodnej spoločnosti), čo obdobne platilo o vzdaní sa príjmu z prenájmu rodinného domu v K. i odmietnutí jeho predaja (napriek ponuke kupujúcej aj realitnej spoločnosti).

Odporca naopak navrhol (konečným návrhom) napadnutý rozsudok zmeniť uložením mu povinnosti platiť výživné I. len v sume 100 eur mesačne (za prvé obdobie zhora), resp. 150 eur mesačne (za obdobie druhé, avšak len do 31. marca 2015) s vrátením sa k sume 100 eur (od 1. apríla 2015 naďalej) a J. len v sume 90 eur mesačne, taktiež vytýkajúc rozsudku čiastočne nepreskúmateľnosť a čiastočne vyvodenie z vykonaných dôkazov nesprávnych skutkových zistení i nesprávne právne posúdenie veci. Popri namietaní ním vychádzania len z jeho hypotetického (nie reálne dosahovaného) príjmu, zotrvaní na skorších námietkach o ekonomických problémoch jeho firiem, o neprenajateľnosti priemyselnej budovy za trhové nájomné (pre jej nepripojenie na vodovod ani odber energií), resp. o možnosti i navrhovateľky (ako spoluvlastníčky) pokúsiť sa túto prenajať za podmienok naznačovaných okresným súdom a o „nerozkrytí“ finančných transakcií vykonávaných na úkor spoločného majetku navrhovateľkou či o nadmernom míňaní ňou peňazí a neschopnosti hospodáriť poukázal ako na pochybnosť zistenia o poklese príjmu navrhovateľky zo zamestnania (naznačujúcu účelovosť počínania s cieľom získania vyššieho výživného), tak najmä na kritérium odôvodnenosti potrieb výživou oprávnených, ktorého riadne uplatnenie podľa neho vylučuje možnosť prihliadania na viaceré výdavky I. (na fitnesscentrum, kožnú ambulanciu, psychoterapiu či antikoncepciu) a niektoré aj u J.. Špecificky k potrebám I. namietal jej spôsob života i problematiku štúdiu na vysokej škole v Brne, pri ktorom úspešné pokračovanie v započatom štúdiu je otáznym.

Opatrovník J. (zastupujúci pred dovŕšením plnoletosti I. i ju) zrejmy odvolací návrh nepodal (keďže takýmto riadnym návrhom nebolo odporúčanie „určiť výživné primerané odôvodneným potrebám detí a možnostiam a schopnostiam rodičov“) a navrhovateľka, odporca i I. ďalšími podaniami do spisu prakticky len pokračovali v obhajobe ich požiadaviek a námietok uvedených vyššie, poukazujúc pritom na skutočnosti nasvedčujúce podľa nich účelovosti či dokonca lživosti argumentácie svojho procesného protivníka.

Odvolačný súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ aj b/ O. s. p. v medziach odvolaní vec bežného výživného na I. od 21. februára 2014 prakticky len nad sumu výživného 100 eur mesačne do 31. augusta 2014 a nad sumu 150 eur mesačne v neskoršom období. Dovŕšením plnoletosti jedného z detí totiž konanie týkajúce sa jeho stratilo charakter takého, ktoré možno začať i bez návrhu, odporca výslovným obmedzením sa na popretie práva I. len na vyššie než ním navrhované výživné privodil následok čiastočnej právoplatnosti rozhodnutia o výživnom na už plnoleté dieťa (v časti nespochybnenej odvolaním rodiča takto volaného k plneniu vyživovacej povinnosti) a iba zdanlivý prieskum správnosti rozsudku aj vo vzťahu k požiadavkám I. ako celku vyplynul jednak z legitímnej požiadavky na prehľadnosť a zrozumiteľnosť výroku súdneho rozhodnutia (ktorá „velí“ v maximálnej možnej miere „nedrobiť“ sumy výživného priznávané na jednej strane súdom prvého stupňa a na strane druhej súdom odvolacím do rozhodnutí súdov oboch stupňov), okrem toho ale aj z viazanosti súdu návrhom už plnoletého dieťaťa a potreby vyporiadania sa s takýmto návrhom (rozhodnutím súdu) v celom rozsahu (o čom tu ešte bude reč). Naopak v prípade požiadaviek I. za obdobie začínajúce 7. januárom 2014 a končiacie 20. februárom rovnakého roka a celého sumára požiadaviek J. (i v čase druhého rozhodovania súdov oboch stupňov v tejto veci ešte maloletého) namiesto bol prieskum správnosti napadnutého rozsudku bez obmedzení plynúcich z konkrétnej formulácie odvolacích návrhov a obe rozhodnutia o zročnom výživnom tu mali povahu rozhodnutí závislých (čo aj v prípade I. len čiastočne) na rozhodnutiach o výživnom bežnom. Podľa § 214 ods. 1, § 211 ods. 2 a § 101 ods. 2 O. s. p. tak urobil na pojednávaní v neprítomnosti zástupcu riadne predvolaného opatrovníka (ktorý síce neprítomnosť ospravedlnil, avšak len kolíziou pracovných povinností, teda iným než dôležitým dôvodom a navyše bez požiadavky na odročenie pojednávania), doplnil dokazovanie výsluchmi I., navrhovateľky i odporcu, oboznámením podstatnej časti spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 5P/56/2014 (z konania iniciovaného I. voči odporcovi, ktorého predmetom bola urobená požiadavka na nariadenie predbežného opatrenia vo veci výživného na už plnoleté dieťa) a listinami slúžiacimi na podporu argumentácie účastníkov (výpisy z e-mailovej korešpondencie navrhovateľky a odporcu, potvrdenia zamestnávateľov navrhovateľky, resp. odporcu o ich príjmoch od mája, resp. júna 2014 do apríla 2015 z 15., resp. 21. mája 2015, psychologická správa z psychoterapie PhDr. et PaedDr. A. Z. z I., datovaná 24. mája 2015, fotokópie ústrižkov poštových poukážok preukazujúcich platenie výživného od času rozhodovania napadnutým rozsudkom, e-mail spoločnosti MEDILAS spol. s r.o. Bratislava, Malinová 2/A odporcovi, reagujúci na záujem o ponuku zamestnania na portáli R., potvrdenia Západoslovenskej distribučnej, a.s., Bratislava a Vodárenských a technických služieb, s.r.o., Hlohovec o pripojení, resp. presnejšie nepripojení nehnuteľnosti označovanej vyššie ako priemyselná budova na odber elektrickej energie, resp. vody, ako aj množstvo príjmových a pokladničných dokladov a bankových výpisov nasvedčujúcich vynakladaniu rôznych výdavkov na domácnosť navrhovateľky a oboch detí, resp. potreby detí) a na takomto skutkovom základe dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa treba v časti bežného výživného až na jednu výnimku považovať za správny, práve nutnosť čiastočnej zmeny rozhodnutia v takejto časti a i odstup času od rozhodovania v prvom stupni však zároveň privodili potrebu korekcie i rozhodnutí o výživnom už zročnom.

Ešte pred pristúpením k vecnému zaoberaniu sa samotným problémom výšky výživného (nastoleným všetkými odvolateľmi) však bolo potrebné sa v tejto veci vysporiadať s dvoma otázkami procesnej povahy, predostretými odporcom. Z tých tou prvou bola otázka možnosti rozhodovania v prejednávanej veci (rozumej v konaní, ktoré ho primárnym predmetom v čase jeho začatia bol rozvod manželstva v tom čase oboch maloletých detí a len predmetom sekundárnym úprava výkonu rodičovských práv a povinností rozvádzajúcich sa manželov k ich deťom) aj o nárokoch I. za obdobie po dovŕšení ňou plnoletosti; tou druhou (vynárajúcou sa len v prípade pozitívneho zodpovedania si tej prvej) potom vyhodnotenie tej námietky, podľa ktorej by behu konaniu o takýchto nárokoch I. mala brániť existencia prekážky skôr začatého konania o tej istej veci (založená konaním Okresného súdu Piešťany sp. zn. 5C/56/2014).

Podľa § 113 ods. 1 O. s. p. s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

Podľa § 206 ods. 1 O. s. p. ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona ak sa však rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom

alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná v konaní sám za seba (§ 91 ods. 1) a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektorých účastníkov, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá; čo neplatí v prípadoch, keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Podľa § 81 ods. 1 O. s. p. aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie, konanie o vyhlásenie za mŕtveho, konanie o dedičstve a ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon; podľa odseku 3 tu citovaného ustanovenia o začatí konania bez návrhu vydá súd uznesenie, ktoré doručí účastníkom do vlastných rúk, ak zákon neustanovuje inak; podľa § 82 ods. 1 O. s. p. konanie je začaté dňom, keď došiel súdu návrh na jeho začatie alebo keď bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu a podľa § 83 O. s. p. začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie.

Napokon podľa § 77 ods. 1 Zák. o rodine právo na výživné sa nepremlčuje; možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania a výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Pri riadení sa úpravou z práve odcitovaných ustanovení hmotného i procesného práva nešlo prisvedčiť názoru, žeby konanie Okresného súdu Piešťany sp. zn. 5C/56/2014 malo predstavovať prekážku konania v prejednávanej veci (i tu rozumej len o nárokoch I. na výživné za čas po dovŕšení ňou plnoletosti) v podobe tzv. litispencie, okrem toho však odvolací súd so zreteľom k okolnostiam prípadu v prejednávanej veci i k situácii vytvorenej procesnou aktivitou (resp. i pasivitou) všetkých na veci zainteresovaných osôb nepovažuje za korektné kategoricky trvať ani na tom názore vyslovenom ním pri prejednávaní odvolaní vo veci predbežného opatrenia o výživnom, podstatou ktorého bolo praktické odporúčanie dosiaľ „nevybavené“ nároky I. vylúčiť na samostatné konanie a o takejto otázke rozhodnúť (na rozdiel od druhovo totožných nárokov stále ešte maloletého J.) v ňom (tejto súv. por. záver písomného vyhotovenia uznesenia Krajského súdu v Trnave z 9. októbra 2014 č. k. 10Co/407/2014-79).

K namietanému výskytu prekážky skôr začatého konania o tej istej veci totiž platí, že tú konanie Okresného súdu Piešťany sp. zn. 5C/56/2014 nemohlo založiť nielen preto, že predmetom takého konania bola urobená iba požiadavka na predbežnú úpravu výživného (k už plnoletej I. zo strany odporcu do konečného rozhodnutia o tejto otázke - tu inak zjavne pre uvedomovanie si i samotnou I., že o úprave výživného odporcu k nej konanie vo veci už prebieha a s výhradou rozhodnutia sa v budúcnosti pre iný postup je ním práve konanie v prejednávanej veci), ale i pre začatie konania o predbežnom opatrení až na konci marca 2014, teda pomerne dlhý čas po začatí konania v prejednávanej veci už v októbri 2010 (čo by pri vyjdení z tu nenaplneného predpokladu domáhania sa I. v konaní piešťanského okresného súdu sp. zn. 5C/56/2014 i rozhodnutia vo veci samej spôsobovalo, že za neskôr začaté konanie s potrebou jeho zastavenia pre prekážku podľa § 83 O. s. p. by muselo byť považované práve druhé konanie a nie to z prejednávanej veci).

Problém možnosti rozhodovania v prejednávanej veci aj o výživnom na už plnoleté dieťa je potom do istej miery zložitejším, v tomto prípade však evidentne nejde vystáčiť si len s takpovediac otrockým držaním sa litery zákona (tu ustanovenia § 113 ods. 1 O. s. p., vykladaného izolovane od iných súčastí dotvárajúcich rozhodné právo na rozumne a logicky usporiadaný celok). Hoci principiálne niet dôvodu ustupovať od pravidla, podľa ktorého s tzv. rozvodovým konaním je zo zákona spojené len konanie o úprave pomerov rozvádzajúcich sa manželov pre čas po rozvode k ich maloletým deťom, neprehliadnuteľnú trhlinu v doslovnej textualistickej a príliš rigidnej interpretácii úpravy procesného práva (slúžiacej naplneniu požiadavky na ochranu práv plynúcich z práva hmotného), majúcej sa použiť aj v tejto konkrétnej veci spôsobil už ten zo záverov právnej teórie i rozhodovacej praxe súdov (judikatúry), podľa ktorého úprava z ust. § 113 ods. 1 O. s. p. nebráni tomu, aby v konaní o rozvod boli upravené pomery rozvádzajúcich sa manželov aj k takým ich deťom, ktoré síce sú ich spoločnými (čiže majú tú istú matku aj otca práve v osobách manželov, z ktorých prinajmenšom jeden usiluje o zrušenie manželstva rozvodom), avšak nie všetky sú tiež deťmi pochádzajúcimi z manželstva (tu rozumej, že prinajmenšom

jedno z detí sa - na rozdiel od iného či aj všetkých ostatných z viacerých než dvoch detí - narodilo skôr než jeho rodičia uzavreli manželstvo a formálne vzaté tak u neho nie je splnená podmienka, že ide o dieťa z manželstva, tu por. napr. Občiansky súdny rád, Komentár, Panorama Praha 1985, I. díl, str. 526). Takýto záver síce riešeniu situácie nastúpivšej v prejednávanej veci priamo nápomocný byť nemohol, i za jeho pomoci však bolo možné položiť si a následne i chcieť objektívne uspokojivo si zodpovedať tú otázku, či účelom úpravy procesného práva (nezriedka príliš strohej a nie vždy dostatočne reflektujúcej vývin na poli práva hmotného) je hľadanie ciest k čo najjednoduchšiemu uplatňovaniu práv bez rizika zvyšovania počtu súdnych konaní majúcich sa zaoberať prakticky tým istým problémom či iných rizík majúcich pôvod napr. v námietkach týkajúcich sa včasnosti uplatnenia práva, alebo účel takejto úpravy je presne opačný.

Pri posudzovaní problému prejednatelnosti v tzv. rozvodovom konaní aj nárokov takého dieťaťa, ktoré v čase začatia konania o rozvod bolo ešte maloletým a až počas konania (spravidla i pre jeho dĺžku) došlo v tomto k zmene, pritom nemôže byť bez významu ani to, že konaniu o úpravu pomerov rozvádzajúcich sa manželov k ich deťom pre čas po rozvode nechýba potrebný vecný súvis s konaním o rozvod len vtedy, ak sa obe zo zákona spojené konania nielen spoločne vedú, ale sa v nich aj rozhoduje jedným rozhodnutím. Tak to je obvykle ale len pri prvom rozhodovaní v prvom stupni a či to tak aj ostane, závisí jednak od napadnutia rozhodnutia vo veci samej odvolaním i rozsahu takéhoto napadnutia (pokiaľ k nemu dôjde), popritom od akceptovateľnosti argumentácie súdu prvého stupňa, použitej ním na podporu zvoleného spôsobu rozhodnutia a to vo všetkých častiach, v ktorých bol jeho rozsudok podrobený prieskumu v rámci odvolacieho konania a v neposlednom rade potom i od opatrenia rozhodujúcich skutkových zistení už v konaní predchádzajúcom rozhodnutiu v prvom stupni tak, aby to konečné rozhodnutie odvolacieho súdu o všetkých otázkach urobených predmetom odvolacieho konania nevylučovalo (čiže tak, aby výsledkom odvolacieho konania mohol byť iba potvrdzujúci alebo zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu bez potreby čo i len čiastočného zrušenia - pokiaľ ide o vec samu - rozsudku prvostupňového a vynútenia si tým pokračovania konania na súde prvého stupňa). Ak však o práve naznačený prípad nepôjde (ako i v prejednávanej veci), nutnosť hoc aj len čiastočného zrušenia rozsudku o úprave práv a povinností rozvádzajúcich sa manželov k ich maloletým deťom pre čas po rozvode s vrátením veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie spôsobuje právne a tiež faktické „odstrihnutie“ rozhodnutia o jednej časti pôvodne zafinovaného predmetu konania od častí ďalších.

Práve uvedené inak nie je neobvyklým ani vtedy, ak odvolací súd síce má vytvorený priestor pre rozhodovanie s konečnou platnosťou, rozhoduje ale len o odvolaní alebo tiež viacerých odvolaniach týkajúcich sa výživného pri ponechaní účastníkmi ostatných častí tzv. rozvodového rozsudku prakticky bez povšimnutia a takto aj so skorším nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutí o rozvode a o úprave výkonu iných rodičovských práv a povinností než výživného a s možnou následnou potrebou rozhodovania výlučne v odvolacom konaní (a takto v jedinom stupni) tiež o už zročnom výživnom (ktoré rozhodnutie rozsudok súdu prvého stupňa majúci skončiť tzv. rozvodové konanie a tiež ďalšie s ním zo zákona spojené konanie z povahy veci obsahovať nemôže, zrušenie neexistujúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa do úvahy taktiež neprichádza a chýba tu aj právny podklad na prípadný prenos povinnosti rozhodnutia o práve diskutovanej otázke z odvolacieho súdu na súd prvého stupňa). Z právneho hľadiska tu ide o obdobu situácie predpokladanej vyššie citovaným ustanovením § 206 ods. 1 O. s. p., obsahujúcim nielen úpravu suspenzívneho a devolutívneho účinku včasných odvolaní na ne oprávnených osôb (tu rozumej toho, že čas právoplatnosti a podľa povahy napadnutého rozhodnutia prípadne i vykonateľnosti účinne napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa sa odkladá až do právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní, tak i toho, že oprávnenie na prejednanie odvolania a na pokračovanie v konaní prechádza štandardne zo súdu prvého stupňa na súd stupňa druhého), ale tiež pravidiel, za ktorých práve priblížené účinky odvolania nemajú dopadať na rozhodnutie ako celok a ktorých dôsledkom je i možný odchylný čas nadobudnutia právoplatnosti jednotlivých výrokov rozhodnutia súdu prvého stupňa. Situácia z prejednávanej veci sa pritom od tej priamo predpokladanej v tu vykladanom ustanovení zákona líši len tým, že na rozdiel od okamžitého nadobudnutia právoplatnosti jednej časti rozhodnutia (alebo aj viacerých takýchto častí) už márnym uplynutím tzv. odvolacej lehoty a nasledovania takejto čiastočnej právoplatnosti až neskoršou právoplatnosťou rozhodnutia vo zvyšku (viazanou na čas právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní) tu nastáva posun časov oboch právoplatností zhora tak, že čiastočne k nej dôjde právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní (pokiaľ takým rozhodnutím je v intenciách uvažovania o vecnom rozhodovaní rozhodnutie potvrdzujúce alebo zmeňujúce) a vo zvyšku (dotknutom

zrušujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu a súvisiacim vrátením veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie) sa takýto čas odkladá až na márne uplynutie odvolacej lehoty proti novému rozhodnutiu súdu prvého stupňa alebo na čas právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní proti takémuto novému rozhodnutiu.

Ak potom v žiadnej z opisovaných situácií dieťa (v čase začatia konania ešte maloleté) nenesie na nemožnosti uzavretia veci v odvolacom konaní žiadnu vinu a rovnako nevie žiadnym účinným spôsobom ovplyvniť skončenie konania ešte predtým, než sa stane plnoletým, princípom spravodlivého a čo najrýchlejšieho usporiadania vecí i procesnej ekonomiky môže zodpovedať len ten záver, podľa ktorého nadobudnutie plnoletosti dieťaťa až po skončení konania o rozvod manželstva jeho rodičov a zároveň ešte pred skončením konania o úprave pomerov rozvádzajúcich sa manželov k nemu nepredstavuje prekážku dokončenia konania o úprave tých práv a povinností rodičov k dieťaťu, o ktorých nebolo rozhodnuté skôr, než sa dieťa stalo plnoletým a to bez ohľadu na to, či dôsledkom takejto neskoršej úpravy bude jej dopad aj na obdobie, v ktorom je dieťa už plnoletým. Ťažiskový argument, pre ktorý sa podľa tunajšieho odvolacieho súdu treba zasadzovať o uplatňovanie práve sformulovanej tézy a nie o jej opak (samozrejme za podmienky vystúpenia už plnoletého dieťaťa spod obrazného dáždika rozprestretého nad ním návrhom na začatie konania o rozvod a úpravu pomerov k deťom pre čas po ňom - tým, že sa už plnoleté dieťa k návrhu podanému v čase jeho maloletosti jedným z jeho rodičov pripojí, vystúpi tiež z pomyselného tieňa vrhaného naň tzv. kolíznym opatrovníkom, majúcim chrániť jeho záujmy a v neskoršom konaní bude pokračovať a svoje záujmy hájiť buď samo, alebo sa - tentoraz už z vlastnej vôle - nechá v konaní zastupovať) pritom väzí práve v konštrukcii aktuálnej úpravy začínania konaní aj uplatňovania práva na výživné patriace maloletým deťom na jednej strane a deťom plnoletým na strane druhej. Ak totiž len konania vo veciach starostlivosti o maloleté deti možno začať aj bez návrhu a len v tomto type konaní je možným (i keď dnes vo výrazne obmedzenejšej miere, než to bolo za účinnosti skoršieho zákona o rodine č. 94/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) priznanie výživného i spätne (za obdobie nanajvýš troch rokov pred začatím konania, ak sú dôvody hodné osobitné zreteľa pre taký postup), zákonná požiadavka na nutnosť iniciovania konania o výživnom na už plnoleté dieťa samým dieťaťom v spojení s len ťažko očakávateľným uplatnením takejto požiadavky už v čase neukracujúcom dieťa o výživné za čo i len jeden deň (nemožno predpokladať, že dieťa dovršujúce 18. rok veku namiesto sfukovania sviečok na sviatočnej torte pobeží na súd podať návrh na začatie konania) si vynucuje tolerovanie konceptu kontinuálneho nástupu už plnoletého dieťaťa do pozície skôr vyhradenej rodičovi usilujúcemu o získanie výživného pre dieťa, ako aj vztiahnutie účinkov návrhu podaného pred plnoletosťou dieťaťa aj na neskoršie obdobie, ak sa pravda dieťa nesúce už plnú zodpovednosť za svoje rozhodnutia (úmernú dosiahnutiu veku zakladajúceho plnú spôsobilosť na právne úkony) nerozhodne výslovne inak (teda od uplatňovania nárokov ustúpiť a od rodiča volaného k plneniu vyživovacej povinnosti na základe rozhodnutia súdu výživné nežiadať).

Týmito úvahami bolo preto treba dospieť k záveru o možnosti rozhodovania v prejednávanej veci i o nárokoch už plnoletej I. (zvlášť ak inak možné vylúčenie takýchto nárokov na samostatné konanie, do ktorého by organicky patrili, by prinášalo neprehliadnuteľné nebezpečenstvo nezmenenia sa pomerov oproti času ich posudzovania v tzv. rozvodovom konaní a od toho sa odvíjajúcu nutnosť vydania aj v samostatnom konaní o výživnom na už plnoleté dieťa presne takého rozhodnutia, aké by malo padnúť v konaní pôvodne začatom ako konanie o rozvod, avšak so zaiste nezanedbateľným odkladom vynúteným prinajmenšom potrebou zopakovania dokazovania už skôr vykonaného v inom konaní).

Pokiaľ šlo potom o vecné uchopenie problému výživného súdom prvého stupňa, tu odvolací súd nemal dôvod nepovažovať výsledky dokazovania v prvostupňovom konaní (v tomto prípade i za stavu možnosti doplnenia, resp. zopakovania dokazovania aj na odvolacom súde i využitia takejto možnosti tunajším súdom) za dostatočný podklad pre konečné rozhodnutie a zásadne bolo namieste sa stotožniť i s úvahami, ktorými okresný súd dospel k záveru o reálnych možnostiach a schopnostiach odporcu (ako toho výživou povinného rodiča, ktorý u maloletého dieťaťa má platením výživného kompenzovať stav nedostatku vlastnej osobnej starostlivosti o dieťa a u dieťaťa plnoletého takto vykrývať tie potreby dieťaťa, ktoré - na rozdiel od druhého rodiča - nemá príležitosť uspokojovať inak, resp. participovať aj na úhrade ostatných jeho potrieb). To platilo i o potrebách oboch detí, pričom zisťovanie pomerov navrhovateľky tu malo (tak ako aj v iných veciach druhovo totožných s tou prejednávanou) význam len podružný (predovšetkým s prihliadnutím k neexistencii dôvodu ustupovať od ďalšej tézy tvoriacej

súčasť konštantnej rozhodovacej praxe tunajšieho súdu vo veciach výživného, ktorou je to, že rozsah vyživovacej povinnosti rodiča majúceho dieťa v osobnej starostlivosti nemôže byť nikdy vyšší než rozsah vyživovacej povinnosti toho rodiča, ktorý potreby dieťaťa neuspokojuje inak než výživným).

Podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Ustanovenie citované už v odôvodnení napadnutého rozsudku a súdom prvého stupňa aj správne aplikované (použitú) vymedzuje vo svojej prvej vete kritériá relevantné (významné) pre rozhodovanie súdu o určení miery (rozsahu) vyživovacej povinnosti. Takýmito kritériami sú vo všeobecnosti na jednej strane odôvodnené potreby výživou oprávneného a na strane druhej možnosti, schopnosti a pomery výživou povinného. V rámci úvah o stanovení výživného, patriaceho dieťaťu od jeho rodiča je výživou oprávneným dieťa a výživou povinným rodič (v skutočnosti inak obaja rodičia, hoci zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti len jednému z nich - uplatnené aj v tejto konkrétnej veci, so sebou nesie určovanie miery vyživovacej povinnosti súdnym rozhodnutím a to jeho výrokom len rodičovi nemajúcemu dieťa v osobnej starostlivosti, kým naopak u rodiča povolaného k výkonu osobnej starostlivosti o dieťa sa zásadne pracuje s mierou jeho vyživovacej povinnosti len ako s predbežnou otázkou). Pomermi zhora sú v závislosti na konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci spravidla reálne existujúce pomery účastníkov (rozumej ich príjmové, majetkové a celkové sociálne pomery najčastejšie doložené i správami o príjmoch a ostatnej finančnej a inej situácii tej - ktorej osoby, resp. inými tomu na roveň postavenými podkladmi); ustanovenie § 75 ods. 1 vety druhej Zák. o rodine však obsahuje i pomoc pre tie prípady, v ktorých by z dôvodov na strane výživou povinného rodiča vychádzanie z jeho reálne existujúcich pomerov (v čase rozhodovania) vymeranie výživného neumožňovalo buď vôbec, alebo by takto určené výživné neodrážalo skutočné schopnosti výživou povinného rodiča na plnenie si ním vyživovacej povinnosti. Ak sa teda naplnia pojmové znaky uvedené v hypotéze príslušnej právnej normy, je tu možnosť opretia sa súdom i o pomery reálne neexistujúce, vyjadrujúce však najmä pri vyhodnocovaní miery schopností výživou povinnej osoby plniť si vyživovaciu povinnosť jej skutočné predpoklady zhostiť sa plnenia takejto povinnosti. Práve toto treba rozumieť pod formuláciou v zákone, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu a rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Účelom takejto úpravy je ustanovenie miery schopností, možností a majetkových pomerov výživou povinného síce len v podobe konštatovania jeho hypotetických pomerov, na druhej strane však pomerov takých, ktoré by za riadneho chodu vecí, čiže za predpokladu naozaj zodpovedného počínania výživou povinného bolo možno dôvodne očakávať.

Práve to bol dôvod, pre ktorý nebola akceptovateľnou odvolacia námietka odporcu nasmerovaná voči skonštruovaniu (súdom prvého stupňa) hypotetického príjmu tohto účastníka (súceho na plnenie si ním vyživovacích povinností k obojmu deťom) ako takému a ani opodstatnenosť dvoch logických výhrad (jednej opäť na strane odporcu a druhej - akceptovateľnej len čiastočne - navrhovateľkinej, resp. i I.) voči postupu, akým sa súd prvého stupňa k záveru o takomto príjme dopracoval, nebola schopná záver o primeranosti výživného na J. vôbec a na I. za obdobie pred započatím jej vysokoškolského štúdia spochybniť.

Námietke odporcu, podľa ktorej súd prvého stupňa pochybil považovaním za jeho neprimerané majetkové riziko, resp. vzdanie sa ním majetkového prospechu ako vynaloženie finančných prostriedkov z BSM na nákup priemyselnej budovy s pozemkami, tak i následné uspokojenie sa odporcu s len symbolickým nájomným (1 euro) za prenájom takýchto nehnuteľností síce nejde uprieť racio, pri obraznom rozmenení na drobné však znamenala len nutnosť sa pri uvažovaní o dosahovateľnom príjme odporcu rozhodnúť, či kúpa predstavovala odôvodnený a pre budúce zachovanie majetkových hodnôt účastníkov účelný výdavok. Záver o tom, že tento výdavok vynaložený byť nemal, totiž znemožňoval následné uvažovanie o príjmoch z prenájmu (nemožno uvažovať o prenajímaní niečoho, čo ani nemalo byť kúpené a takto ani o strate prospechu majúceho byť takto získaného), odvolací súd však so

zreteľom k doterajším (v príslušnej časti nikým úspešne nespochybneným) výsledkom dokazovania má za to, že kúpa priemyselnej budovy s pozemkami neprímeraným majetkovým rizikom odporcu nebola (keďže bola transformáciou majetku účastníkov v peniazoch, inak než rizikovým investovaním podstatne nezveladiteľného na majetok vo forme objektívne spôsobilých prinášať nepopierateľné výnosy z prenájmu a takto prostriedky vynaložené na kúpu nech aj len postupne a v dlhšom časovom horizonte prakticky prinavrátiať späť), prenajímanie takéhoto majetku za iba symbolické nájomné však naopak za vzdanie sa odporcom majetkového prospechu použiteľného na iné účely (vrátane výživného na deti s jeho prednosťou pred inými výdavkami výživou povinného rodiča) považovať bolo nutné.

Len čiastočnou akceptovateľnosťou námietky navrhovateľky, resp. i I., týkajúcej sa nesprávnosti rozvrhnutia súhrnu súm vybratých odporcom z účtu na obdobie 10 rokov treba rozumieť prijateľnosť výhrady dĺžky času, na ktorý bola príslušná suma rozpočítavaná (10 rokov je rovnako neobhájiteľných ako dvojnásobok či trojnásobok takéhoto času), nie však i rozvrhnutie samotné. Okolnosť započatia vysokoškolského štúdia I. bezprostredne pred rozhodnutím tentoraz napadnutým rozsudkom i perspektíva pokračovania v takom štúdiu a súbežné pokračovanie J. v štúdiu na základnej škole totiž činili len málo významným rozdiel medzi tým, či by sa ako so sumou reprezentujúcou možností a schopnosti odporcu kalkulovalo so súčtom súm ním vybratých z účtu alebo s príslušným výsekom z takéhoto súčtu, pripadajúcim na jeden mesiac dlhšieho obdobia, nakoľko sa tu má vychádzať len z hypotetického a nie reálne zisteného príjmu výživou povinného rodiča a navrhovateľkou i I. preferované pravidlo teaurácie výživného (čiže ukladania, kumulovania alebo tiež hromadenia prostriedkov súcich na platenie výživného v budúcnosti) predpokladá, že to buď majetkové pomery povinného rodiča umožňujú (čím treba nepochybne rozumieť reálnosť a nielen hypotetičnosť pomerov na toto súcich, tu por. i § 63 ods. 3 Zák. o rodine) alebo sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce uloženie povinnosti na zloženie sumy použiteľnej na výživné splatné až v budúcnosti (tu por. aj § 64 Zák. o rodine) a nič z toho tu ani podľa názoru odvolacieho súdu (v zhode so súdom prvého stupňa) nebolo.

Za sumu neprímeraných majetkových rizík braných na seba odporcom tak síce zo sumy 71.500 eur (ako polovice z vybratých 143.000 eur) ustálenej súdom prvého stupňa šlo vziať len sumu 21.000 eur (ako polovicu z 42.000 eur taktiež patriacich do BSM a vložených odporcom do oboch jeho obchodných spoločností bez zrejmeho účelu takejto pomoci podnikateľským subjektom, ktoré v priebehu podstatnej časti konania v prejednávanej veci vykazovali stratu), k tej však bolo treba pripočítať i celú sumu pôžičky majúcej byť odporcovi poskytnutej jeho spoločnosťou Gimet s.r.o., dosiaľ nevrátenej a na základe vykonaného dokazovania nepoužitej na tvrdený účel zaplatenia časti kúpnej ceny za priemyselnú budovu s pozemkami (na čo boli už skôr použité prostriedky vybraté odporcom z účtu), teda 50.000 eur. Tým sa súčet súm zvyšujúcich príjem odporcu súci na výživné (i keď použitím iného mechanizmu jeho výpočtu) vyrovnal sume 71.000 eur (21.000 + 50.000) konštatovanej už súdom prvého stupňa a bol len o 500 eur nižším než skutočná polovica všetkých súm vybratých odporcom z účtu a pripísaných na vrub tohto účastníka. Takúto sumu bol podľa názoru odvolacieho súdu dôvod rozvrhnúť na 5 rokov očakávaného času riadneho vysokoškolského štúdia I. (po uplynutí ktorého obdobia a predpokladanom zániku vyživovacej povinnosti oboch rodičov k tomuto ich dieťaťu by sa zdroje výživného skôr poskytovaného jej i J. mali sústrediť len v prospech J.), teda na 1.183,33 eur mesačne (71.000 : 60) a jej spočítaním s vykazovaným príjmom odporcu zo zamestnania v jeho spoločnosti Gimet s.r.o. (417 eur) a polovicou trhového nájomného za priestory prenajímané len odporcom inak (261 eur) dospieť k záveru o hypotetickom príjme odporcu použiteľnom na výživné vyjadrenom sumou 1.861,33 eur (1.183,33 + 417 + 261).

Z takejto sumy obvyklé rozpätie 20 - 25%, použiteľné na výživné majúce sa platiť dieťaťu (resp. aj viacerým deťom) jeho zamestnaným rodičom nemajúcim dieťa (deti) v osobnej starostlivosti predstavovalo interval 372,27 - 465,33 eur, v jeho rámci však limitujúcim faktorom boli odôvodnené potreby detí.

Tie súd prvého stupňa ustálil správne a ani doplnenie dokazovania listinami predloženými v odvolacom konaní v spojitosti s objasnením určitých nezrovnalostí v takýchto podkladoch nemohlo zmeniť nič na tom, že požiadavky z návrhu odôvodneným potrebám detí nezodpovedali, ale tieto prekročili a boli nadsadenými (príčom jedným z logických dôsledkov rozpadu manželstva je práve nemožnosť trvania na

zachovaní skoršej životnej úrovni príznačnej pre pôvodne celistvú rodinu). Ak potreby J. boli vyjadriteľné sumou 190 eur mesačne a potreby I. v čase jej štúdia na strednej škole sumou 280 eur a neskôr sumou o 100 eur vyššou (nič viac bez spochybnenia tvrdeného, teda bezpečne preukázané nebolo), I. i v čase pristupovania odvolacieho súdu bola ešte poslucháčkou vysokej školy v Brne (a to, čo môže prísť až v budúcnosti, bolo pre rozhodovanie bez právneho významu) a jej doložené výdavky len na výdavkoch súvisiacich s uspokojovaním jej potrieb na bývaní v mieste vysokej školy, jej tamojšom stravovaní a cestovaní do takéhoto miesta predstavovali sumu okolo 200 eur mesačne, práve zvýšením výživného priznaného a majúceho byť plateného odporcom J. (ktorý nikam necestuje, býva i stravuje sa prevažne doma a je dieťaťom maloletým) o ostatnú uvedenú sumu bolo treba prísť k sume primeraného výživného odporcu na I. v období jej doterajšieho vysokoškolského štúdia (100 + 200 = 300). U I. totiž už i vyživovacia povinnosť navrhovateľky prestala byť krytá výkonom osobnej starostlivosti o toto dieťa a potrebné bolo preto vyjsť z toho, že aj navrhovateľka bola v prípade potrieb tohto dieťaťa povinná už plniť vyživovaciu povinnosť i finančnými príspevkami na úhradu jeho potrieb, zvlášť tých, ktorých odôvodnenosť či nevyhnutnosť odporca spochybňoval alebo i celkom popieral.

Vedený týmito úvahami a stotožňujúc sa i s argumentáciou súdu prvého stupňa tieto podporujúcou (resp. s nimi nerozpornou) preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti bežného výživného čiastočne podľa § 219 ods. 1 i 2 O. s. p. a čiastočne ho podľa § 220 rovnakého zákona zmenil, v oboch prípadoch tak, ako sa to podáva sa z prvej vety výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu (ktorého súčasťou muselo byť inak aj v prvom stupni absentujúce zvyškové zamietnutie návrhu I., ktorým bol na rozdiel od návrhu týkajúceho sa stále maloletého J. súd viazaný a musel ho vyčerpať a kde zamietnutie návrhu sa týkalo požiadavky na výživné presahujúce konečných 300 eur mesačne i ďalšej požiadavky na tezuráciu výživného).

V časti zročného výživného si zmenu napadnutého rozsudku okrem čiastočného zvýšenia výživného priznaného napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa I. vyžiadala i odstup času od rozhodnutia v prvom stupni a s ním súvisiaci nárast súm majúcich byť zaplatených, resp. aj skutočne zaplatených. U J. pri výživnom 100 eur mesačne malo byť k času rozhodovania odvolacieho súdu zaplatených 80,65 eur za pomernú časť mesiaca január 2014 (100: 31x 25) a 1.600 eur za ucelené mesiace február 2014 - máj 2015 (16x 100), spolu teda 1.680,65 eur. Podľa dokladov predložených odporcom však zaplatených na toto dieťa bolo len 432 eur (40 eur v októbri 2014 a 7 platieb po 56 eur v mesiacoch november 2014 - máj 2015) a nedoplatok na už zročnom výživnom tu činil 1.248,65 eur (1.680,65 - 432). U I. sa malo v prvom období (od 7. januára do 31. augusta 2014) platiť 150 eur mesačne a neskôr 300 eur mesačne, čo predstavovalo 120,97 eur za 25 dní v januári 2014 (150: 31x 25), 1.050 eur za ucelené mesiace február - august 2014 (7x 150) a 2.700 eur za rovnako ucelené mesiace september 2014 - máj 2015 (9x 300) a spolu tak patrilo 3.870,97 eur (pri výpočte ktorej sumy pred vyhlásením rozsudku sa inak odvolací súd dopustil chyby v počítaní, majúcej za následok určenie sumy majúcej sa zaplatiť na 5.041,94 eur a nedoplatku sumou 4.379,94 eur a túto opravil opravným uznesením inkorporovaným do tohto písomného vyhotovenia rozsudku podľa § 211 ods. 2 a § 164 O. s. p.). Na I. odporca podľa ním predložených ústrižkov poštových poukážok zaplatil 662 eur (60 eur v októbri 2014 a 86 eur za každý z ďalších 7 mesiacov až do mája 2015) a nedoplatok činil 3.208,97 eur (3.870,97 - 662). Na zaplatenie nedoplatkov tunajší odvolací súd tradične povoľuje splátky (raziac názor, podľa ktorého je v súlade so záujmami výživou oprávneného, pokiaľ sa mu bude dostávať po dlhší čas nižších súm, reprezentovaných súčtom platby bežného výživného a splátky toho už zročného, než jednorazovo platby zročného výživného a následne už len platieb výživného bežného) a ani v prejednávanej veci nezistil dôvody pre ústup od takéhoto pravidla, resp. v rámci úvah, či splátky rozložiť na maximálne akceptovateľné obdobie 3 rokov (36 mesiacov) od poskytnutia výhody plniť v splátkach, považoval za primerané pomerom účastníkov obdobie kratšie a to 2 roky (24 mesiacov). Vydelením súm nedoplatkov a počtu mesiac dospel k záveru o výške splátky približne 52 eur na J. (1.248,65: 24 = 52,03) a 180 eur na I. (4.379,94: 24 = 182,50) a preto podľa § 220 O. s. p. zmenil napadnutý rozsudok i v časti zročného výživného (tu spôsobom vyplývajúcim z druhej vety výroku tohto svojho rozsudku).

Charakter konania dokončeného ako zmiešaného (dielom o výživnom pre obe pôvodne maloleté deti a dielom o rovnakom nároku už plnoletej I., u ktorej k dovŕšeniu veku 18 rokov došlo pomerne krátko po predošlom rozhodnutí odvolacieho súdu v tejto veci a takto aj v čase predchádzajúcom rozhodnutiu tentoraz napadnutým rozsudkom) umožňoval rozhodovanie o trovách konania len v prípade I. (tu

rozumej v relatívne autonómnom procesnoprávnom vzťahu medzi ňou a odporcom, od plnoletosti dieťaťa vykazujúcim znaky sporového konania). V prípade úpravy práv a povinností k maloletým deťom totiž konanie možno začať i bez návrhu, na takomto charaktere konania nič nemení jeho zákonné spojenie s tzv. rozvodovým konaním a v konaniach zahájiteľných aj bez návrhu právo na náhradu trov konania účastníkom nevzniká zo zákona (podľa bezvýnimočného pravidla, zaneseného zákonodarcom do ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.). Práve bezvýnimočnosť pravidla, čiže nemožnosť vyriešenia príslušnej čiastkovej procesnej otázky inak než mechanickým prevzatím zákonnej úpravy bez možnosti sa od nej akokoľvek odchyliť zbavuje príslušný rozhodovací proces atribútu rozhodovania (keďže tým môže byť len výber prinajmenšom z dvoch proti sebe stojacich a z povahy veci sa vzájomne vylučujúcich možností a tu je aj takýto počet možností priveľa). To je aj dôvod, pre ktorý v konaniach zahájiteľných aj bez návrhu do rozhodnutia súdu výrok o trovách konania (ako výrok, ktorým sa v skutočnosti o ničom nerozhoduje) vôbec nepatrí a len zdánlivú neúplnosť postačuje vysvetliť v odôvodnení rozhodnutia (čo urobil aj odvolací súd). Pokiaľ však tam, kde rozhodnutie o trovách konania naopak bolo možným a aj potrebným (v časti, v ktorej konanie charakter konania zahájiteľného aj bez návrhu stratilo a ako také bolo aj dokončené), súd prvého stupňa špecifčnosti prípadu v prejednávanej veci rozhodovanie o trovách konania neprispôobil, jeho tentoraz napadnutý rozsudok mal povahu buď neúplného alebo takého, v ktorom rozhodnutie o trovách konania bolo vyhradené (hoc aj iba mlčky a bez zdôvodnenia takéhoto postupu) samostatnému uzneseniu (§ 151 ods. 3 O. s. p. per analogiam). Ak ale v prípadoch, v ktorých rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania (podrobitel'ne prieskumu správnosti v odvolacom konaní a to s konečnou platnosťou) chýba, súd prvého stupňa stíha aj povinnosť rozhodnutia o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 4 O. s. p.), práve toto bolo príčinou vedomého opomenutia odvolacieho súdu vysporiadať sa týmto jeho rozsudkom (vo výroku) aj s otázkou trov konania.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním. Ak povinnosti uložené týmto rozsudkom nebudú plnené dobrovoľne za podmienok v ňom určených, možno sa ich splnenia domáhať exekučne.